

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 109/19

Luxemburg, 12 septembrie 2019

Hotărârea în cauza C-683/17

Cofemel – Sociedade de Vestuário, SA/G-Star Raw CV

Protecția prin dreptul de autor nu poate fi acordată unor modele industriale pentru simplul motiv că, dincolo de scopul utilitar pe care îl urmăresc, acestea produc un efect estetic specific

Aceste modele industriale trebuie să constituie expresia unor opere originale pentru a beneficia de o astfel de protecție

Supremo Tribunal de Justiça (Curtea Supremă de Justiție, Portugalia) este sesizată cu un litigiu între Cofemel – Sociedade de Vestuário, SA (denumită în continuare „Cofemel”), pe de o parte, și G-Star Raw CV (denumită în continuare „G-Star”), pe de altă parte, două societăți care își desfășoară activitatea în sectorul conceperii, producerii și comercializării de îmbrăcăminte. Acest litigiu privește respectarea drepturilor de autor revendicate de G-Star, care acuză Cofemel de producerea și comercializarea unor jeanși, bluze sport și tricouri care copiază unele dintre modelele sale.

De protecția proprietății intelectuale asigurată de dreptul Uniunii beneficiază, între altele, operele, autorilor acestora garantându-li-se, în temeiul Directivei privind dreptul de autor¹, dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea, comunicarea publică și distribuirea. În paralel, alte acte de drept derivat al Uniunii² asigură o protecție specifică desenelor și modelelor industriale.

În acest context, Supremo Tribunal de Justiça arată că Código de Direitos do Autor e dos Direitos Conexos (Codul dreptului de autor și al drepturilor conexe portughez) include desenele și modelele industriale pe lista operelor care pot beneficia de protecție în temeiul dreptului de autor, însă nu precizează explicit condițiile care trebuie îndeplinite pentru ca anumite obiecte, care urmăresc un scop utilitar, să beneficieze efectiv de o asemenea protecție. Întrucât problema nu face obiectul unui consens în jurisprudența și în doctrina portugheze, Supremo Tribunal de Justiça solicită Curții de Justiție să stabilească, în esență, **dacă Directiva privind dreptul de autor se opune ca o reglementare națională să prevadă acordarea acestei protecții în cazul în care este îndeplinită o condiție specifică potrivit căreia desenele și modelele industriale trebuie, dincolo de scopul utilitar pe care îl urmăresc, să producă un efect estetic specific.**

Prin hotărârea pronunțată azi, Curtea răspunde la această întrebare în mod afirmativ.

În această privință, Curtea amintește, mai întâi, jurisprudența sa constantă potrivit căreia **orice obiect original care constituie expresia unei creații intelectuale proprii autorului său poate fi calificată drept „operă”, în sensul Directivei privind dreptul de autor.**

În continuare, Curtea arată că o serie de acte de drept derivat al Uniunii instituie o protecție specifică pentru desenele și modelele industriale, prevăzând în același timp că această protecție specifică se poate aplica în mod cumulativ cu protecția generală asigurată prin Directiva privind

¹ Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230).

² Directiva 98/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (JO 1998, L 289, p. 28, Ediție specială, 13/vol. 24, p. 106) și Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70).

dreptul de autor. **În consecință, un desen sau un model industrial poate fi de asemenea calificat, într-un caz dat, drept „operă”.**

În aceste condiții, Curtea subliniază că **protecția desenelor și modelelor industriale, pe de o parte, și protecția oferită de dreptul de autor, pe de altă parte, urmăresc obiective diferite și sunt supuse unor regimuri distincte.** Astfel, prima urmărește să protejeze obiecte care, deși sunt noi și individualizate, prezintă un caracter utilitar și au vocație să fie produse în masă. În plus, aceasta este menită să se aplice pe o durată limitată, care să permită rentabilizarea investițiilor necesare pentru crearea și producerea acestor obiecte, fără a îngrădi însă în mod excesiv concurența. La rândul său, protecția aferentă dreptului de autor, a cărei durată este semnificativ mai mare, este rezervată obiectelor care merită să fie calificate drept opere. **În acest cadru, acordarea unei protecții în temeiul dreptului de autor unui obiect protejat deja cu titlu de desen sau model industrial nu trebuie să aducă atingere finalităților și efectivității corespunzătoare acestor două regimuri, motiv pentru care acordarea cumulativă a unei asemenea protecții nu poate fi avută în vedere decât în anumite situații.**

În sfârșit, Curtea explică faptul că **efectul estetic susceptibil de a fi produs de un desen sau model industrial nu constituie un element pertinent pentru a determina, într-un caz dat, dacă acest desen sau model industrial poate fi calificat drept „operă”, având în vedere că un asemenea efect estetic reprezintă rezultatul senzației intrinsec subiective de frumusețe resimțite de fiecare persoană chemată să privească desenul sau modelul industrial în cauză.** Această calificare impune, în schimb, să se demonstreze, pe de o parte, **existența unui obiect identificabil cu suficientă precizie și obiectivitate**, și, pe de altă parte, ca acest obiect să constituie o creație intelectuală care reflectă libertatea de alegere și personalitatea autorului său.

În consecință, **împrejurarea că modele industriale produc, dincolo de scopul utilitar pe care îl urmăresc, un efect estetic specific, nu permite, în sine, calificarea unor astfel de modele industriale drept „opere”.**

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293